Lietas Nr. C28286513
Lietas arhīva Nr. C-1072-14/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīga 2014.gada 10.jūnijā

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa

tiesnesis J. Stūrmanis

ar sekretāri V. Silovu

piedaloties SIA „Bauskas Klēts" pilnvarotajai pārstāvei /pers.G/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu SIA „Bauskas Klēts" prasībā pret SIA „Nonparella" par parāda un līgumsoda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 6.februārī SIA „Bauskas Klēts" cēla Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā prasību pret SIA „Nonparella" par parāda un līgumsoda piedziņu.

Prasībā norādīts, ka 2011 .gada 15.augustā starp SIA ,,Bauskas Klēts", kā pārdevēju (turpmāk arī prasītājs), un SIA ,,Nonparella", kā pircēju (turpmāk arī atbildētājs), tika noslēgts pirkuma līgums Nr.50, par augstākā labuma kviešu miltu pārdošanu (turpmāk tekstā arī- prece). Neskatoties uz to, ka atbildētājs preci saņēma, savas saistības pret prasītāju neizpildīja un apmaksu par preci neveica. Preces apmaksas kārtība atbildētājam bija zināma, t.i., apmaksa par preci veicama 30 kalendāro dienu laikā no preces saņemšanas, pārskaitot naudu prasītāja norēķinu kontā, vai iemaksājot skaidrā naudā prasītāja kasē.

Atbildētājs sākot ar 2011.gada augustu, apmaksu par nopirkto preci neveica.

Atbildētājs nosūtījis prasītājam elektroniski iesniegumu ar maksājumu grafiku, kurā apņēmās laika posmā no 2012.gada 05.jūlija līdz 2012.gada 30.augustam, segt savas parādsaistības. Neskatoties uz šādu apņemšanos, atbildētājs nevienu maksājumu savu parādsaistību dzēšanai netika apmaksājis, tādējādi uz prasības iesniegšanas brīdi, t.i., 2013.gada 31.janvāri, atbildētājs nav veicis sekojošu pavadzīmju: Nr.500698BKL, 500780BKL, 500815BKL, 500859BKL, 500893BKL, 500929BKL, 500972BKL, 501007BKL, turpmāk tekstā - pavadzīmes, apmaksu par pamatsummu Ls 2309,22 (divi tūkstoši trīs simti deviņi lati un 22 santīmi)

Atbilstoši pušu starpā noslēgtā līguma 5.1.punkta noteikumiem, puses vienojās, ka gadījumā, ja atbildētājs neievēro savas līgumā noteiktās saistības, prasītājs ir tiesīgs uzlikt tam līgumsodu par saistību neizpildi 0,5 % (piecas desmitdaļas procenta) apmērā no preču kopējās summas par katru kavējuma dienu. Atbildētājam uz 2012.gada 18.maiju ir aprēķināts līgumsods Ls 2746,14, par ko 2012.gada 18.maijā tika izrakstīts un atbildētājam izsūtīts apmaksai Rēķins Nr. SN-23. Līdz ar to, no atbildētāja kopējā piedzenamā summa (pamatparāds Ls 2309,22 un līgumsods Ls 2746,14) ir Ls 5055,36 (pieci tūkstoši piecdesmit pieci lati un 36 santīmi).

Prasītājs, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 1.p., 5.p., 26.p.2.d., 41.p., 44.p., 82.p.2.d., 86.p., 127.- 13l.p., 137.p. l .d., 138.p. un 195.p., Civillikuma 1401., 1431., 1587., 1811. pantu, lūdz piedzīt no SIA ,,Nonparella", reģistrācijas Nr.40003934276, par labu SIA ,,Bauskas Klēts", reģistrācijas Nr. 43603000402, parāda summu Ls 2309,22 (divi tūkstoši trīs simti deviņi lati un 22 santīmi) un līgumsodu par periodu no 2011.gada 20.augusta līdz 2012.gada 18.maijam Ls 2746,14 (divi tūkstoši septiņi simti četrdesmit seši lati un 14 santīmi) apmērā, kas kopā sastāda Ls 5055,36 (pieci tūkstoši piecdesmit pieci lati un 36 santīmi), piedzīt tiesāšanās izdevumus, kā arī noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus.

Rakstveida paskaidrojumus par celto prasību atbildētājs nav tiesai sniedzis.

Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotā pārstāve /pers.G/ prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem, paskaidrojumus sniedza atbilstoši prasības pieteikuma saturam.

Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē nav ieradies, kaut gan atbildētājam saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta pirmo daļu par tiesas sēdes laiku un vietu tika paziņots likumā noteiktā kārtībā – nosūtot pavēsti ierakstītā sūtījumā uz atbildētāja juridisko adresi. Saskaņā ar Komerclikuma 12.panta ceturto daļu, ja komersantam likumā noteiktā kārtībā tiek nosūtītas ziņas, dokumenti vai cita korespondence uz komercreģistrā reģistrēto juridisko adresi, uzskatāms, ka komersants korespondenci ir saņēmis un tādejādi lieta izskatāma bez atbildētāja (tā pārstāvja) klātbūtnes.

Tiesa uzskata, ka atbildētājam par tiesas sēdi ir paziņots pienācīgi un likumā noteiktā kārtībā. Tiesā nav saņemta informācija no atbildētāja par neierašanās iemesliem, kā arī nav saņemts lūgums par lietas izskatīšanas atlikšanu.

Ievērojot iepriekšminētos apstākļus un saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu tiesa nolēma lietu skatīt bez atbildētāja pārstāvja klātbūtnes, jo saskaņā ar Civilprocesa likuma 209.pantu nav pamata lietas izskatīšanas atlikšanai.

Motīvu daļa

Noklausījusies prasītāja paskaidrojumus tiesas sēdē un pārbaudījusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji turpmāk norādītu apsvērumu dēļ.

Civillikuma 1402.pantā noteikts, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Civillikuma 1511.pantā noteikts, ka līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.).

2011 .gada 15.augustā starp SIA ,,Bauskas Klēts", kā pārdevēju un SIA ,,Nonparella", kā pircēju, tika noslēgts pirkuma līgums Nr.50, par augstākā labuma kviešu miltu pārdošanu.

Atbilstoši Līguma 3.4.punktam, norēķinu termiņš noteikts 15 kalendārās dienas no preces saņemšanas, pārskaitot naudu prasītāja norēķinu kontā, vai iemaksājot skaidrā naudā prasītāja kasē

Atbilstoši Līgumam, prasītājs nodevis atbildētājam preci pēc pavadzīmēm Nr.500698BKL, 500780BKL, 500815BKL, 500859BKL, 500893BKL, 500929BKL, 500972BKL, 501007BKL, saņemto preci atbildētājs nav apmaksājis. Kopējā parāda pamatsumma pēc pavadzīmēm ir Ls2309,22.

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillikuma 1590.pants nosaka, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu. Civillikuma 1425.pants nosaka, ka katra saistība jāizpilda pilnā apmērā, un nevienu nevar piespiest apmierināties tikai ar kādas saistības daļas izpildījumu, pat arī tad, ja tās priekšmets ir dalāms.

Tā kā lietā atbildētājs paskaidrojumus nav sniedzis, tiesa atzīst, ka lietā nav strīds par to, ka uz prasības pieteikuma iesniegšanas dienu atbildētājs bija parādā prasītājam pamatparādu par saņemto preci Ls 2309,22 apmērā. Tāpat tiesai nav pamats apšaubīt, ka atbildētājs pasūtījumu nebūtu saņēmis vai saņēmis daļēji. Vienlaicīgi jāatzīst, ka lietā nepastāv strīds par sniegtā pakalpojuma kvalitāti, jo arī šādus iebildumus atbildētājs nav izteicis.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.panta noteikumiem faktu, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, ka ir izpildījis savas saistības pret prasītāju un veicis rēķinu samaksu.

Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1590.pantu, katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu, tādējādi atzīstams, ka prasītājam ir pamats prasīt no atbildētāja neapmaksāto parādu Ls 2309,22 apmērā. Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja veiktos aprēķinus, jo arī atbildētājs to nav darījis.

Prasītājs lūdzis tiesu piedzīt no atbildētāja līgumsodu Ls 2746,14 apmērā.

Civillikuma 1716.pants nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Šīs normas izpratnē līgumsoda mērķis ir piespiest personu izpildīt savas saistības. Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Civillikuma 1720.panta 2.punkts nosaka, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim)

Saskaņā ar līguma 5.1.punkta noteikumiem, puses vienojās, ka gadījumā, ja atbildētājs neievēro savas līgumā noteiktās saistības, prasītājs ir tiesīgs uzlikt tam līgumsodu par saistību neizpildi 0,5 % (piecas desmitdaļas procenta) apmērā no preču kopējās summas par katru kavējuma dienu.

Tiesa uzskata, ka atbildētāja pieļautie saistību pārkāpumi - maksājuma saistību termiņu nokavēšana ir radījusi prasītājas tiesības uz

līgumsoda saņemšanu.

Izvērtējot līgumsoda apmēru, tiesa ņem vērā judikatūru, to starpā, Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-212 izteiktās atziņas par līgumsoda samērīguma un taisnīguma izvērtēšanu. Minētajā spriedumā Senāts ir norādījis, ka līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija, un tiesiskajās attiecībās, sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu, par vispārējo principu tiesībās ir atzīstams soda samērīguma princips. Senāts norādīja, ka „jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu konkrētos apstākļos ir tāds jautājums, kas sakarā ar likuma tieša norādījuma trūkumu ir izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta norādīto taisnības apziņu un vispārīgiem tiesību principiem".

Tiesas ieskatā 2011. gada 15. augusta Līguma Nr.50 punktā 5.1. paredzētajam līgumsodam 0,5% (piecas desmitdaļas procenta) apmērā no preču kopējās summas par katru kavējuma dienu, ir izteikti sodošs raksturs, tādējādi prasītājs šajā gadījumā nav darbojies atbilstoši Civillikuma 1.pantā nostiprinātam labas ticības principam, saskaņā ar kuru ne tikai pienākumi pildāmi, bet arī tiesības izlietojamas pēc labas ticības.

Tiesa atzīst, ka līgumsods par maksājumu kavējumu par saņemtajām precēm, ievērojot taisnīguma un samērīguma principus, būtu samazināms, konkrētajā gadījumā atzīstot, ka atbildētājam ir pienākums samaksāt līgumsodu Ls 230 apmērā. Šādā apmērā prasība par līgumsoda piedziņu ir apmierināma, bet pārējā daļā, par summu Ls 2516,14, prasība par līgumsoda piedziņu ir noraidāma kā nepamatota.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, prasītājam nosakāmas tiesības no parādnieka saņemt likumiskos septiņus procentpunktus virs procentu pamatlikmes (1765.panta 3.daļa) gadā par

naudas pamatparāda samaksas nokavējumu līdz sprieduma izpildei.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja prasītāja labā piedzenams parāds kopsummā Ls 2539,22, kas sastāv no pamatparāda Ls 2309,22 un līgumsoda Ls 230 apmērā par laika posmu no 2011.gada 20.augusta līdz 2012.gada 18.maijam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, tādējādi prasītāja labā piedzenami tiesas izdevumi - samaksātā valsts nodeva proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram EUR 379,25, jeb Ls 266,53, EUR 71,14, jeb Ls 50 par prasības nodrošinājuma pieteikumu un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,69, jeb Ls 3,30, kopā EUR 455,08, jeb Ls 319,83.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}panta noteikumiem atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 189., 193., 194., 195., 204.^{1} pantu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no SIA ,,Nonparella", reģistrācijas Nr.40003934276, par labu SIA ,,Bauskas Klēts", reģistrācijas Nr. 43603000402, parāda summu EUR 3285,72 (trīs tūkstoši divi simti astoņdesmit pieci *euro*, 72 centi), jeb Ls 2309,22 (divi tūkstoši trīs simti deviņi lati un 22 santīmi), līgumsodu par periodu no 2011.gada 20.augusta līdz 2012.gada 18.maijam EUR 327,26 (trīs simti divdesmit septiņi *euro*, 26 centi), jeb Ls 230 (divi simti trīsdesmit lati) apmērā, tiesas izdevumus EUR 455,08 (četri simti piecdesmit pieci *euro*, 08 centi), jeb Ls 319,83 (trīs simti deviņpadsmit lati, 83 santīmi), pavisam kopā EUR 4068,06 (četri tūkstoši sešdesmit astoņi *euro*, 06 centi), jeb Ls 2859,04 (divi tūkstoši astoņi simti piecdesmit deviņi lati, 04 santīmi).

Prasību par līgumsoda EUR 3580,14 (trīs tūkstoši pieci simti astoņdesmit *euro*, 14 centi), jeb Ls 2516,14 (divi tūkstoši pieci simti sešpadsmit lati, 14 santīmi) apmērā, noraidīt.

Atzīt SIA ,,Bauskas Klēts", reģistrācijas Nr. 43603000402, tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās brīža līdz sprieduma izpildes dienai (izsoles dienai) saņemt no SIA ,,Nonparella", reģistrācijas Nr.40003934276, likumiskos septiņus procentpunktus virs procentu pamatlikmes gadā no parāda pamatsummas (EUR 3285,72, jeb Ls 2309,22).

Noteikt SIA ,,Bauskas Klēts", reģistrācijas Nr. 43603000402, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma teksta sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu

tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas diena 2014.gada 10.jūnijs.

Tiesnesis J. Stūrmanis